

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettua lakia lisäämällä siihen säännös siitä, mitkä viranomaiset ovat toimivaltaisia asioissa, joita tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksessa julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä oleellisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä. Samalla ehdotetaan kumottavaksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymises-

tä ja sopimuksen soveltamisesta annetussa laissa nykyisin oleva vastaava säännös. Säännöksessä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia olisivat liikenneministeriön lisäksi myös lääninhallitukset, kunnat ja pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta. Liikenneministeriö määritteli tarkemmin, millä tavalla toimivalta jakautuu eri viranomaisten kesken.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (1504/93, jäljempänä ETA-sopimuksen voimaansaattamislaki) 7 §:n 1 momentti koskee julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä oleellisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1191/69, jäljempänä palveluvelvoiteasetus, säännösten täytäntöönpanoa. Pykälässä säädetään palveluvelvoiteasetuksessa tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista.

Säännös sijoitettiin ETA-sopimuksen voimaansaattamislakiin, jotta se kuten muutkin ETA-sopimuksen aiheuttamat tärkeimmät lainmuutokset voitiin käsitellä eduskunnassa ETA-sopimuksen hyväksymisen ja sen voimaansaattamislain käsittelyn yhteydessä.

Palveluvelvoiteasetuksen mukaisia velvoitteita ovat liikennöintivelvoite, kuljetusvelvoite ja hintavelvoite. Toimivaltaiten viranomaisten tehtäviin kuuluu palveluvelvoitteiden lakkauttaminen tai voimassa pitäminen ja hyvittäminen sekä sopimusten tekeminen. Ne voivat myös asettaa uusia velvoitteita. Näillä toimenpiteillä on kiinteä yhteys siihen päätöksentekoon, jota harjoitetaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain (343/91), jäljempänä henkilöliikennelaki nojalla.

Koska esillä oleva Euroopan yhteisöjen (EY) palveluvelvoiteasetuksen soveltamista koskeva säännös asiallisesti kuuluu henkilöliikennelain yhteyteen, ehdotetaan ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 7 §:n 1 momenttia vastaava säännös otettavaksi henkilöliikennelain uudeksi 7 b §:ksi ja kyseinen 7 §:n 1 momentti kumottavaksi.

Henkilöliikennelain säännösten mukaan linjaliikennettä koskevissa liikennelupa-asioissa

ovat toimivaltaisia liikenneministeriö ja asetuksella säädettävät kunnat sekä taksakysymyksissä liikenneministeriö ja sen määräämät kunnat. Liikennelupatoimivaltaa on tarkoitus siirtää 1 päivästä heinäkuuta 1994 liikenneministeriöltä lääninhallituksille. Mahdollisesti myös kuntia koskevaan toimivaltaan on tulossa muutoksia.

EY:n palveluvelvoiteasetuksessa on määritelty yksityiskohtaisesti menettelytavat, joita noudattaen palveluvelvoitteet lakkautetaan tai säilytetään ja hyvitetään. Käytännössä nämä tehtävät kuuluvat niille viranomaisille, jotka kansallisten säännösten nojalla käyttävät päätösvaltaa liikennelupa- ja taksa-asioissa. Sen vuoksi ehdotetaan, että toimivaltaisia viranomaisia olisivat liikenneministeriön lisäksi lääninhallitukset, kunnat ja pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta. Koska sekä lupatoimivallasta että taksatoimivallasta on kansallisesti säädetty tarkemmin lakia alemmantasoisesti, ehdotetaan, että liikenneministeriö voisi määritellä toimivaltaisten viranomaisten toimivaltasuhteet.

Palveluvelvoiteasetus koskee maantieliikenteen lisäksi myös sisävesi- ja raideliikennettä. Tämän vuoksi on myös henkilöliikennelain soveltamisalaa koskevaa 1 §:ää muutettava.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotettu muutos mahdollistaa viranomaisten tehtävien hoitamisen tarkoituksenmukaisella tavalla, millä seikalla on kustannuksia kurissa pitävä vaikutus.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenneministeriössä virkatyönä. EY:n palveluvelvoiteasetusta koskevan säännöksen siirtämisestä ETA-sopimuksen voimaansaattamislaista henkilöliikenneläkiin on hankittu oikeusministerön ja ulkoasianministeriön lausunnot.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on erikseen annettu esitys henkilöliikennelain muuttamisesta (HE 52/1994 vp), jossa ehdotetaan uudistettavaksi liikennelupia ja taksoja koskevat toimivaltasäännökset. Aikaisemmassa esityksessä ehdotetut henkilöliikennelain muutokset on otettu huomioon tähän esitykseen sisältyvissä muutosehdotuksissa, joten aikaisemman ehdotuksen hyväksyminen ja voimaansaattaminen on edellytyksenä tässä esityksessä ehdotetun henkilöliikennelain muutoksen hyväksymiselle ja vahvistamiselle.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain
 (343/91) 1 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 7 b § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

— — — — —
 Lain 2 §:n 6 kohdan, 3 ja 4 §:n, 18, 23, 23 a
 ja 24 §:n sekä 25 §:n 2 momentin säännökset
 koskevat myös raide-, vesi- ja ilмалиikennettä.
 Lain 7 b §:n säännös koskee myös raide- ja
 vesiliikennettä.

7 b §

*Neuvoston palveluvelvoiteasetuksessa tarkoitetut
 toimivaltaiset viranomaiset*

Julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-,
 maantie- ja sisävesiliikenteessä olennaisesti

kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden
 toimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa
 (ETY) N:o 1191/69 (neuvoston palveluvelvoite-
 teasetus) tarkoitettu toimivaltainen viranomai-
 nen on Suomessa rautatie- ja sisävesiliikennettä
 koskevissa asioissa liikenneministeriö. Maantie-
 liikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia
 viranomaisia ovat liikenneministeriö, lääninhal-
 litukset, kunnat ja pääkaupunkiseudun yhteis-
 työvaltuuskunta liikenneministeriön tarkemmin
 määräämällä tavalla. Liikenneministeriö voi
 myös antaa tarkempia määräyksiä asetuksen
 täytäntöönpanosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1994.

2.

Laki**Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan Euroopan talous-
 alueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräys-
 ten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltami-
 sesta 11 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain
 (1504/93) 7 §:n 1 momentti.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1994.

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Ilkka Kanerva*

